

8ο Συνέδριο
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ
Κέντρο Μελετών της Ακρόπολης, 9 Μαΐου 2004

Το 8ο Συνέδριο είχε ως ειδικό θέμα τη Ζωφόρο του Παρθενώνα και τη Γιορτή των Παναθηναίων και ολοκλήρωσε ένα μεγάλο πρόγραμμα για τα Παναθήναια που διοργάνωσε εφέτος η Υπηρεσία μας, συμμετέχοντας στις παράλληλες εκδηλώσεις για τους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν 100 σχολεία από 18 νομούς της Ελλάδας (περίπου 15.000 μαθητές όλων των ηλικιών). Με τα σχολεία αυτά είχαμε συνεχή συνεργασία, κατά τη διάρκεια όλης της σχολικής χρονιάς, κάνοντας σεμινάρια και παρέχοντας εκπαιδευτικό υλικό.

17 ανακοινώσεις από 22 εισηγητές, οι οποίοι αντιπροσώπευαν 14 Σχολεία, την Εκπαιδευτική Περιφέρεια Έβρου, το Τελλόγγλειο Μουσείο Θεσσαλονίκης καθώς και το Υπουργείο Πολιτισμού και Παιδείας της Κύπρου. Όλα τα σχολεία ήταν Δημόσια. Πέντε σχολεία ήταν της Πρωτοβάθμιας και έντεκα της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Εννέα ανακοινώσεις προέρχονταν από φορείς της Περιφέρειας, από τη Γαστούνη, τον Έβρο, τη Θεσσαλονίκη, το Καρπενήσι, τη Λαμία, τη Λάρισα, τη Ναύπακτο, τον Πύργο, και τη Χίο.

Το πρόγραμμα των εισηγήσεων άρχισε με την **κα Μ. Λουβερδή** και την εργασία των μαθητών του **5ου Γυμνασίου Π. Φαλήρου**, που ταξίδεψαν στην Ιταλία και προσκάλεσαν τους συμμαθητές τους από ένα ιταλικό κι ένα ελληνικό σχολείο της Ρώμης να παρακολουθήσουν μία θεατρική παράσταση. Σ' αυτήν οι μαθητές αναπαρίσταναν τους θεούς της ανατολικής Ζωφόρου του Παρθενώνα και αυτοσυστήνονταν στους θεατές. Ξεχωριστό ρόλο είχε ο Δίας που απένειμε τα βραβεία στους νικητές των αγώνων στα Μεγάλα Παναθήναια του 434 π.Χ.:

*«..Ιφικλής ο ραψωδός από τη Σμύρνη
Διαγόρας ο αυλητής από την Κέρο
Μύρων ο κιθαρωδός από τη Λέσβο:
ασημένια και χρυσά τα στεφάνια που θα πάρουν, χρήματα και δόξα.
80 αγγεία εκλεκτά
για το αγώνισμα του σταδίου
θα πάρει ο Πραξιτέλης ο Αθηναίος,
60 αμφορείς για τον έφηβο Ευκλή
και 50 για τον παίδα Ιππομένη.
Τόσα τα βραβεία και για τον δίαυλο, τον δόλιχο, τον ίππιο
και τα άλλα γυμνικά αθλήματα..».*

Παράλληλα οι μαθητές παρουσίασαν μία έκθεση με έργα ζωγραφικής και κολλάζ εμπνευσμένα από τους αρχαίους και σύγχρονους αγώνες, πολλά από τα οποία ήταν δουλεμένα στον Η/Υ με το πρόγραμμα photoshop.

Από το **Πειραματικό Γυμνάσιο της Ιωνιδείου Σχολής** ο **κος Στρ. Μαϊστρέλλης** μάς παρουσίασε πώς με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών σχεδιάστηκαν στον Η/Υ δύο παιχνίδια ανασύνθεσης εικόνας (puzzle), τα οποία έδωσαν την ευκαιρία στους μαθητές να κατανοήσουν με παιγνιώδη τρόπο το ιστορικό και αρχαιολογικό υλικό. Θέματα των παιχνιδιών ήταν οι δύο όψεις ενός Παναθηναϊκού αμφορέα καθώς και δύο λίθοι της Ζωφόρου με σκηνές από την πομπή των Παναθηναίων που αποτέλεσαν την αφορμή για την ενασχόληση των μαθητών με τη μεγάλη γιορτή των Παναθηναίων. Η σύνδεση των θρησκευτικών γιορτών με αγώνες, τελετές και θυσίες προς τιμήν της θεάς οδήγησε τους

μαθητές στην αναζήτηση νεοελληνικών παραλλήλων στις σημερινές γιορτές και τα πανηγύρια.

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά και τα Μουσεία έχουν πολύ μεγάλες δυνατότητες στο πρόγραμμα «Ευέλικτη Ζώνη» του ΥΠΕΠΘ. Η επόμενη λοιπόν εισήγηση έγινε από τη **Σχολική Σύμβουλο Δημοτικής Εκπαίδευσης της 3ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας του νομού Έβρου κα Ευ. Σεραφείμ** που παρουσίασε αναλυτικά πώς χρησιμοποιήθηκε η μουσειοσκευή «Η Ζωφόρος του Παρθενώνα» στην ενδοσχολική Επιμόρφωση για την Ευέλικτη Ζώνη σε μαθητές και εκπαιδευτικούς του 1ου Δημοτικού Σχολείου Φερών. Έγινε υποδειγματική διδασκαλία και παρουσιάστηκε αναλυτικά η μεθοδολογία χρήσης της μουσειοσκευής με πολλές προεκτάσεις της στη σχολική πράξη.

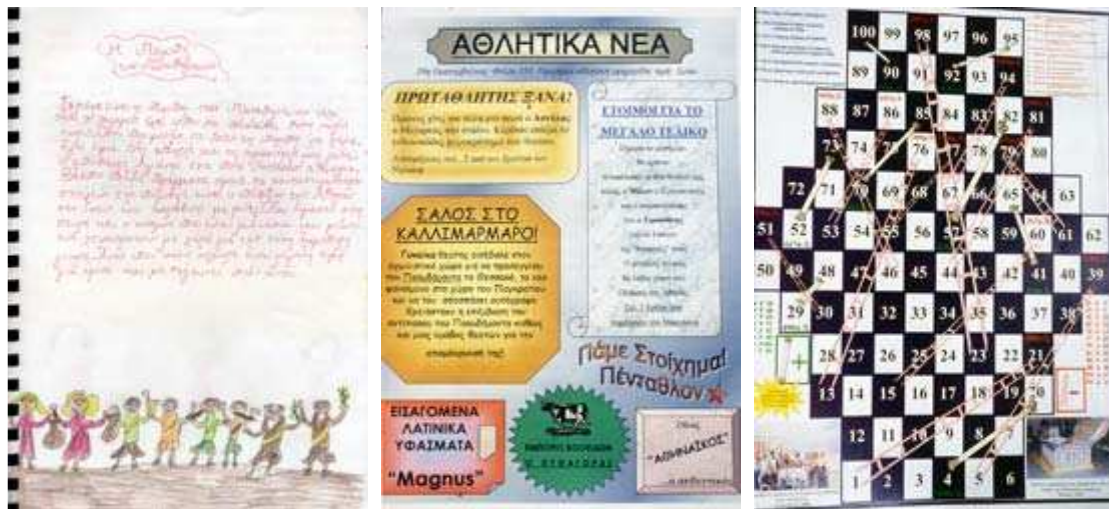
Ακολούθησαν ανακοινώσεις από τρία σχολεία που χρησιμοποίησαν τη μουσειοσκευή στα πλαίσια του προγράμματος «Ευέλικτη Ζώνη», δύο Δημοτικά, και ένα Γυμνάσιο.

Στο **29ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών** οι μαθητές μαζί με την **κα Π. Τράκα** ασχολήθηκαν με τον τρόπο της ζωής, τις ιδέες και την τέχνη της αρχαίας Ελλάδας, όπως προκύπτει από τις θρησκευτικές γιορτές, τους αγώνες και τα κτίσματα της Ακρόπολης. Ειδικότερα μελέτησαν τα Παναθήναια, τα συγκρίναν με τους αρχαίους και σύγχρονους Ολυμπιακούς αγώνες, φαντάστηκαν ότι συμμετείχαν στην πομπή και στους αγώνες, έφτιαξαν κότινους από διάφορα υλικά, ζωγράφισαν και έγραψαν τις δικές τους ιστορίες.

Στο **1ο Δημοτικό Σχολείο Καρπενησίου** η **κα Β. Κελέση-Λάππα** και οι μαθητές της ασχολήθηκαν διαθεματικά με τα Παναθήναια και κυρίως με τους θεατρικούς αγώνες που γίνονταν στα πλαίσια της γιορτής, δημιουργώντας θεατρικές μάσκες - προσωπεία από τα πρόσωπα των παιδιών. Επίσης έφτιαξαν πανώ με θέμα «Ζωφόρος του Παρθενώνα - η αρπαγή και η επιστροφή» και όλοι μαζί συνθετικά και ομαδοσυνεργατικά έγραψαν ένα ποιήμα με τίτλο «Χαιρετισμός σε ένα μάρμαρο».

Η επόμενη ομιλία έγινε από την **κα Αικ. Μπουτσικάκη - Γκέκα**, η οποία παρουσίασε την εργασία των μαθητών της **Β' και Γ' τάξης του 5ου Γυμνασίου Λαμίας**. Ξεκινώντας από τη μελέτη του Ιερού Βράχου, των μνημείων και της ιστορίας του επισκέφθηκαν την Ακρόπολη και στη συνέχεια επέστρεψαν στην πόλη τους, όπου είδαν έναν άλλο Παρθενώνα φτιαγμένο από αλουμίνιο με συμβατικές εργαλειομηχανές, από τους μαθητές του 1ου Σχολικού Εργαστηριακού Κέντρου Λαμίας. Στη συνέχεια μελέτησαν τη Ζωφόρο και την πομπή των Παναθηναίων με έμφαση στους αγώνες, ζωγράφισαν Παναθηναϊκούς αμφορείς με το αγώνισμα στο οποίο θα ήθελαν να είναι νικητές και οδηγήθηκαν στη δημιουργία ενός CD ROM με Παναθηναϊκούς αμφορείς. Τέλος, αφού ασχολήθηκαν και με το θέμα της φθοράς, της συντήρησης κι αποκατάστασης των μνημείων, ενέταξαν όλα όσα έμαθαν σε ένα δικό τους βιβλίο για την Ακρόπολη και τα μνημεία της.

Η πολύτιμη εμπειρία του **Τελλόγγλειου Ιδρύματος Τεχνών Θεσσαλονίκης**, όπου έγινε η έκθεση για το «Νέο Μουσείο Ακρόπολης», ήταν το θέμα της επόμενης ομιλίας από την **κα Α. Χρυσοπούλου**. Περίπου 4.000 μαθητές όλων των ηλικιών, από 70 σχολεία του νομού Θεσσαλονίκης γνώρισαν τον Παρθενώνα και τα γλυπτά του μέσα από τη χρήση της μουσειοσκευής, όχι μέσα στη σχολική τάξη, αλλά μέσα σε ένα μουσείο αυτή τη φορά, στα πλαίσια μίας συγκεκριμένης έκθεσης. Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες, ύστερα από μία εισαγωγή συμμετείχαν σε διαφορετικά εργαστήρια ειδικά σχεδιασμένα για κάθε ηλικία, τα οποία έδωσαν την αφορμή για συνέχιση της συζήτησης και των δραστηριοτήτων σχετικά με το θέμα στην τάξη.

Από τη Θεσσαλονίκη η μουσειοσκευή ταξίδεψε στην Κύπρο. Στο Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου δωρήθηκαν 8 Μουσειοσκευές της Ζωφόρου. Η **κα Χρ. Παπαδοπούλου** από το **Τμήμα Μουσειακής Αγωγής Δημοτικής Εκπαίδευσης** μάς παρουσίασε τη χρήση της μουσειοσκευής και τις προεκτάσεις της στα δεδομένα **της Κύπρου**, με επίκεντρο τη λατρεία της θεάς Αφροδίτης. Με έναυσμα τη Ζωφόρο του Παρθενώνα και την πομπή των Παναθηναίων οι μαθητές προχώρησαν σε παραλληλισμούς εντοπίζοντας γιορτές στο νησί τους προς τιμήν της θεάς, όπως τα Αφροδίσια και τα Αδώνια. Επεξεργάστηκαν το θέμα γλωσσικά, θεατρικά και τεχνικά. Περιέγραψαν την πομπή της θεάς, την ζωντάνεψαν με θεατρικό παιχνίδι και αφού διάλεξαν μία μορφή από την πομπή, έφτιαξαν τη φιγούρα της σε χαρτί και τέλος τις επικόλλησαν όλες σε ένα κομμάτι ύφασμα φτιάχνοντας τη δική τους πομπή. Μία άλλη ομάδα παιδιών ασχολήθηκε με τους υπείς και τους αρματοδρόμους και χρησιμοποιώντας διάφορα υλικά, κατασκεύασαν ένα δικό τους άρμα με τους αναβάτες του.

Η επόμενη ανακοίνωση έγινε από τις κυρίες **Μ. Δρογγίτη, Α. Αλεξοπούλου και Μ. Κουτούση** του **2ου Ενιαίου Λυκείου Ναυπάκτου**. Συνεργάστηκαν τρία σχολεία, τα οποία ασχολήθηκαν με τον Παρθενώνα, τη Ζωφόρο και την πομπή των Παναθηναίων, συνέδεσαν και συνέκριναν τη γιορτή με σύγχρονες εκδηλώσεις. Στη συνέχεια παρουσίασαν την έκθεση του Μ. Κορρέ «Από την Πεντέλη στον Παρθενώνα» και κάποιες κατασκευές των παιδιών που προέκυψαν από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα σε αίθουσα του Δήμου που επισκέφθηκε όλη η πόλη. Στα πλαίσια αυτής της έκθεσης οργανώθηκε και μία μεγάλη εκδήλωση για τα γλυπτά του Παρθενώνα.

Οι επόμενες τέσσερις εισηγήσεις παρουσίασαν πώς αντιμετωπίστηκε η Ζωφόρος σε ένα Ολοήμερο σχολείο, σε ένα Διαπολιτισμικό σχολείο αλλά και σε συγκεκριμένα μαθήματα μέσα στην τάξη, όπως στα Μαθηματικά και στα Αγγλικά.

Ο **κ. Β.Βαζίμας** από το **145ο Ολοήμερο Δημοτικό Αθηνών** «έχτισε» με τους μαθητές του ένα μουσικοκινητικό δρώμενο, για να «τιμήσουν» την Παλλάδα Αθηνά. Οι μαθητές όλων των τάξεων παρουσίασαν με κινήσεις ένα σπονδυλωτό μελοποιημένο κείμενο σχετικό με μύθους της Αθηνάς, το οποίο συμπληρώθηκε από αναπαράσταση των αγώνων των Παναθηναίων καθώς και της πομπής με την παράδοση του πέπλου.

Η **κ. Κ. Μπαξεβάνη** από το **Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο Αχαρνών** είχε ως κύριο στόχο στο πρόγραμμα την εξοικείωση των παιδιών με άλλους πολιτισμούς, καθώς το 60% των μαθητών του σχολείου είναι αλλοδαποί. Αυτό επιτεύχθηκε μέσα από παιχνίδια ρόλων, συλλογή πληροφοριών από διάφορες πηγές, σύνταξη ερωτηματολογίων για τη Ζωφόρο που δημιούργησαν και υπέβαλλαν οι μαθητές σε ολόκληρη τη γειτονιά τους και κατασκευή

αντικειμένων από διάφορα υλικά. Το πρόγραμμα παρουσιάστηκε στην Ακρόπολη από τα παιδιά σε συμμαθητές και καθηγητές τους καθώς και στο σχολείο σε γονείς και εκπαιδευτικούς με ταυτόχρονη λειτουργία έκθεσης των χειροτεχνημάτων και του φωτογραφικού υλικού.

Οι επόμενοι ομιλητές, **κα Α. Λέκκα, Γ. Γαΐλας και Θ. Αλεξίου** από το **Γυμνάσιο-Λύκειο Βολισσού Χίου** συνδύασαν την Ιστορία και την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα με τα Μαθηματικά, εφαρμόζοντας το Πυθαγόρειο θεωρήμα στη Ζωφόρο μέσα από την κατασκευή ενός επιτραπέζιου παιχνιδιού. Η εκπαιδευτική αυτή εφαρμογή αποτέλεσε το τελικό στάδιο δραστηριότητας που περιελάμβανε εργαστήρια για τη δημόσια ζωή στην Αθήνα του 5ου αι., εργαστήρια για τη Ζωφόρο, παρουσίαση του Πυθαγόρειου θεωρήματος και εξοικείωση με τις μορφές, τους όγκους και τα γεωμετρικά σχήματα τμημάτων της Ζωφόρου.

Με ένα άλλο επίσης διαφορετικό μάθημα, τα Αγγλικά, συνδύασε το πρόγραμμα για τα Παναθήναια η **κα Α. Δρακονταειδή** από το **2ο Δημοτικό Σχολείο Αιγιάλεω**. Μέσα από απλές ερωτήσεις των μαθητών που θα μπορούσε κάποιος ξένος να κάνει για την Ακρόπολη καθώς κι από αγγλικά κείμενα που δημιούργησαν και τα εικονογράφησαν με φωτογραφίες βιβλίων και δικές τους ζωγραφιές, οι μαθητές γνώρισαν με ένα διαφορετικό τρόπο την Ακρόπολη και τα μνημεία της.

Καθώς οι μουσειοσκευές αποτελούν μία άλλη μορφή βιβλίου, η θέση τους είναι μέσα σε μία βιβλιοθήκη. Γι' αυτό έγινε μία προσπάθεια οι περισσότεροι φορείς στους οποίους προσφέρθηκαν μουσειοσκευές, να έχουν βιβλιοθήκες και δωρήθηκαν πολλές σε δίκτυα βιβλιοθηκών. Πέντε ομιλίες παρουσίασαν την άριστη χρήση της μουσειοσκευής μέσα σε Σχολικές Βιβλιοθήκες. Στο **6ο Ενιαίο Λύκειο Αιγιάλεω**, η **κα Δ. Καρασαββόγλου** και οι μαθητές αφού μελέτησαν διεξοδικά την ιστορία των μνημείων της Ακρόπολης και ειδικότερα τα Παναθήναια, χωρισμένοι σε ομάδες, δημιούργησαν 12 πανώ με εικόνες και μικρά συνοδευτικά κείμενα, που είχαν την ευκαιρία να δουν όλοι οι μαθητές του σχολείου. Οι δραστηριότητες τους ολοκληρώθηκαν με την έκδοση μιας μικρής αθλητικής εφημερίδας των κλασικών χρόνων.

Η **κα Ε. Κουμπαρούλη** από το **3ο Ενιαίο Λύκειο Πύργου** παρουσίασε πώς στα πλαίσια της Τοπικής Ιστορίας έγινε σύγκριση της Ζωφόρου του Παρθενώνα και της Ζωφόρου του Ναού του Επικουρείου Απόλλωνα. Εκτός από τη συλλογή έντυπων και ηλεκτρονικών πληροφοριών οι μαθητές κατασκεύασαν χάρτινη μακέτα του Παρθενώνα, παζλ, παιχνίδια ερωτήσεων καθώς και επιτραπέζια παιχνίδια σχετικά με τον Παρθενώνα που τους βοήθησαν να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές στη Ζωφόρο των δύο ναών, ως προς τη θέση, το θέμα και την τεχνοτροπία.

Οι ομιλίες από τις Σχολικές Βιβλιοθήκες συνεχίστηκαν με την **κα Μ. Μπερέτη** από το **1ο Γυμνάσιο Λαυρίου**. Οι μαθητές δούλεψαν μέσα στη βιβλιοθήκη χωρισμένοι σε ομάδες. Συνέλεξαν πληροφορίες και φωτογραφίες για τα Παναθήναια, κατασκεύασαν τα γύψινα αντίγραφα της Ζωφόρου, απεικόνισαν εικαστικά σκηνές από τη γιορτή των Παναθηναίων, έφτιαξαν αντίγραφα αρχαίων ελληνικών ενδυμασιών και αναπαρέστησαν φωτογραφικά σκηνές από τη Ζωφόρο του Παρθενώνα. Με όλο αυτό το υλικό δημιούργησαν μία μεγάλη έκθεση 6 ενότητων αποτελούμενη από 25 πανώ, την οποία επισκέφθηκε όλη η πόλη του Λαυρίου. Επίσης οι μαθητές ασχολήθηκαν με την ηλεκτρονική παρουσίαση του προγράμματος που συνίσταται στην ηχογράφηση κειμένου που διαβάζουν τα παιδιά για τα Παναθήναια, πλαισιωμένου από μουσική και παράλληλη προβολή φωτογραφιών από τον υπολογιστή με τη βοήθεια βιντεοπροβολέα. Τα πανώ, η ηλεκτρονική παρουσίαση, οι αρχαίες ενδυμασίες και η μουσειοσκευή αποτελούν υλικό προς δανεισμό για όποιο σχολείο του Λαυρίου το επιθυμεί.

Επόμενη ομιλήτρια ήταν η **κα Π. Μυλωνά** από το **7ο Λύκειο Λάρισας**, όπου η μουσειοσκευή ταξίδεψε σε 9 σχολεία του νομού. Στο συγκεκριμένο σχολείο χρησιμοποιήθηκε στο μάθημα της Αρχαίας Ιστορίας, στο μάθημα της Ολυμπιακής Παιδείας με έμφαση στους αγώνες και τέλος στο μάθημα της Έκφρασης - Έκθεσης με έμφαση στην αφήγηση και την περιγραφή. Οι μαθητές παρήγαγαν κείμενα με τη μορφή εφημερίδας της αρχαιότητας, προγράμματος φανταστικών αγώνων, όπου τα παιδιά είχαν τον ρόλο του κριτή, ή και κείμενα που αναφέρονταν στα «παραλειπόμενα» των αγώνων, όπως νίκες που ακυρώθηκαν. Όλα αυτά τα κείμενα καθώς και κάποια εικαστικά έργα παρουσιάστηκαν σε έκθεση μέσα στον χώρο του σχολείου.

Τέλος η **κα Μ. Κονδύλη** από το **Ενιαίο Λύκειο Γαστούνης Ηλείας** ασχολήθηκε με τα Παναθήναια μέσα από τα κείμενα νεότερης λογοτεχνίας, τους μύθους και την Τοπική Ιστορία. Τα παιδιά επισκέφθηκαν την αρχαία Ήλιδα, χώρο προετοιμασίας των Ολυμπιακών αγώνων και μελέτησαν ναούς και ιερά θεών που τιμούσαν και λάτρευαν οι Ηλείοι. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο γεγονός της αφής της Ολυμπιακής φλόγας και με αφορμή την πορεία της φλόγας στη γη της Ηλείας οι μαθητές συμμετείχαν σε μία σύγχρονη λαμπαδηδρομία. Τέλος η γνωριμία των παιδιών με την προστάτιδα των κεραμοποιών και των αγγειογράφων, θεά Αθηνά Εργάνη, τους οδήγησε στην ενασχόληση με την τέχνη του πηλού και στην κατασκευή ενός Παναθηναϊκού αμφορέα - επάθλου των νικητών.

Οι παραπάνω 17 εισηγήσεις αποτελούν ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των εργασιών που έγιναν από τους μαθητές στα πλαίσια του προγράμματος. Τον Ιούνιο όλα τα σχολεία που συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατέθεσαν στην Υπηρεσία μας πλήρη περιγραφή των δραστηριοτήτων τους.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ

Προσφωνήσεις- Χαιρετισμοί

Μ. Ιωαννίδου, Διευθύντρια Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης

Α.Χωρέμη, Προϊσταμένη Α' Εφορείας Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων

Κ. Χατζηασλάνη, Ε. Καϊμάρα, Α. Λεοντή: Τομέας Ενημέρωσης & Εκπαίδευσης, Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης: Εισαγωγή

1. **Λουβερδής Μ.**, 5ο Γυμνάσιο Παλαιού Φαλήρου, Α' τάξη

28η μηνός Εκατομβαιώνος - 5ος αι. π.Χ.-ΤΩΝ ΑΘΗΝΗΘΕΝ ΑΘΛΩΝ / Αύγουστος 2004- 28οι Ολυμπιακοί Αγώνες-Αθήνα

2. **Μαϊστρέλλης Σ.**, Πειραματικό Γυμνάσιο Ιωνιδείου Σχολής, Α' τάξη

Λατρευτικές τελετές: από τη Ζωφόρο στα σημερινά πανηγύρια

3. **Σεραφείμ Ευ.**, Σχολική Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης 3ης Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Νομού Έβρου

Η Ζωφόρος ταξιδεύει στο Νομό Έβρου: ενδοσχολική επιμόρφωση για την Ευέλικτη Ζώνη

4. **Τράκα Π.**, 29ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, Δ' τάξη

Θρησκευτικές γιορτές, αγώνες και Ζωφόρος του Παρθενώνα μέσα από τα μάτια των παιδιών

5. **Κελέση-Λάππα Β.**, 1ο Δημοτικό Σχολείο Καρπενησίου, Δ' τάξη

Μία φωτογραφία-χίλιες λέξεις

6. **Μπουτσικάκη Αικ.**, 5ο Γυμνάσιο Λαμίας, Β' & Γ' τάξη

Με το βλέμμα μας στον Παρθενώνα

7. **Χρυσοπούλου Α.**, Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών Θεσσαλονίκης

Μία ώρα με τη Ζωφόρο στο Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών

8. **Παπαδοπούλου Χρ.**, Τμήμα Μουσειακής Αγωγής Δημοτικής Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου

Η Ζωφόρος και η θεά Αφροδίτη: Η χρήση της μουσειοσκευής και οι προεκτάσεις της στα δεδομένα της Κύπρου

9. **Αλεξοπούλου Α., Δρογγίτη Μ., Κουτούση Μ.**, 2ο Ενιαίο Λύκειο Ναυπάκτου

Η Ζωφόρος του Παρθενώνα ταξιδεύει στη Ναύπακτο

10. **Βαζίμας Β.**, 145ο Ολοήμερο Σχολείο Αθηνών, όλες οι τάξεις

Το Ολοήμερο τιμά την Παλλάδα Αθηνά

11. **Μπαξεβάνη Κ.**, Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο Αχαρνών, Β' τάξη

Το Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο γιορτάζει τα Παναθήναια

12. **Λέκκα Α., Γαϊλας Γ., Αλεξίου Θ.**, Γυμνάσιο-Λύκειο Βολισσού Χίου

Γλυπτά σε τρίγωνα - Το Πυθαγόρειο Θεώρημα στη Ζωφόρο του Παρθενώνα

13. **Καρασαββόγλου Δ.**, 6ο Ενιαίο Λύκειο Αιγάλεω, Σχολική Βιβλιοθήκη & Δρακονταειδή Α.,
2ο Δημοτικό Σχολείο Αιγάλεω, Γ' - Στ' τάξη

Τα Παναθήναια στη Βιβλιοθήκη του 6ου Ενιαίου Λυκείου Αιγάλεω και στο μάθημα των αγγλικών

14. **Κουμπαρούλη Ε.**, 3ο Ενιαίο Λύκειο Πύργου, Σχολική Βιβλιοθήκη

Σύγκριση Ζωφόρου Παρθενώνα & Ζωφόρου Επικουρείου Απόλλωνα

15. **Μπερέτη Μ.**, 1ο Γυμνάσιο Λαυρίου, Σχολική Βιβλιοθήκη, Α' τάξη

Μια έκθεση για τα Παναθήναια από παιδιά

16. **Μυλωνά Π.**, 7ο Λύκειο Λάρισας, Σχολική Βιβλιοθήκη, Α' τάξη

Με αφορμή τη μουσειοσκευή..

17. **Κονδύλη Μ.**, Ενιαίο Λύκειο Γαστούνης, Σχολική Βιβλιοθήκη

Η Ζωφόρος ζωντανεύει μέσα από τον μύθο και την τέχνη του πηλού.